

ఎద్ద లేకపోయినపుటీ గర్చించేవాడు, దట్ట
పెద్ద ఎత్తులు వేసేవాడు, పనులు చేయనా
అళించేవాడు మూర్ఖుడు.

-లావోను

తెలుగీంట సన్న బువ్వ!

శీలాంధ్ర ప్రజానికానికి ఇప్పుడు సన్నరకం బియ్యం చేరువయ్యాయి. తెలంగాణలో సన్నబియ్యం పేరు మారుమాగిస్తోంది.

త్రణైకెంచి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నిరు పేదలు ఈ ఉగాదిని సన్నబియ్యం పండగగా జరుపుకున్నాయి. దారిద్ర్యార్థ దిగువనను వారందరికి సన్నరకం బియ్యం అందించడమే భేయంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఒక ప్రతిష్ఠాత్మక పథకాన్ని సిద్ధంచేసింది. జాతీయు ఉత్సవి పంపిణీ పథకం కింద రాష్ట్రంలోని రేపున్కార్డులు ఉన్నవారందరికి సన్న బియ్యం అందుతుంది. దీనికోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత సమకార్యానా, బియ్యం ధరలో వ్యత్యాసం వల్ల రాష్ట్రప్రభుత్వ ఖాసాస్పీ రూ. 2858 కోట్లు భారం పడుతుంది. రేపున్ కార్డులపై ఒక్క పటుంబ సభ్యునికి నెలకు ఆరుకిలోలు బోప్పున సన్నరకం నాణ్యమైన బియ్యం ఉచితంగా ఇస్తారు. 1980వ దశకంలో అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా నందమూరి తారక రామారావు పేదలకు మూడు పూటలా భోజనం పెట్టాల స్నానంకల్పణ కిలో రెండు రూపాయల బియ్యాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. అప్పటి నుంచి పేద పజలు తమకు మంచి బువ్వ దొరకతోందని ఆనంద పడేవారు. కాలక్రమేణా దాని రూపురేఖలు మారిపోయి దొడ్డు బియ్యం చేతికొచ్చాయి. కొంతకాలం దొడ్డు రకం బియ్యం అందినాతినలేని పరిస్థితి ఉండేది. దిగువ మర్యాద తరగతి ప్రజలు రేపున్ కార్డున్ ఉనికిలో ఉంచుకోవడంకోసు తమిల్యా న్ని రేపున్వాపుల్లో వదిలేస్తే తిరిగి మిల్లులకుచేసి రీస్క్రిటింగ్ బియ్యంగా మార్కెట్కు చేచేవి. ఇప్పుడు ఆపరీట్స్కి లేదు. పక్కా సన్నరకం బియ్యం నేరుగా ప్రతి పేదవాడి ఇంటికి చేరుతున్నాయి. మళ్ళీ ఇణ్ణాళ్ళకు అలాసాటి ఆనందాన్ని కలిగించే విధంగా సన్నబియ్యంతో వండిన ఆన్నాన్ని విస్తరిలో చూసుకొని అన్నం పరఱమమ్మ స్వరూపంగా కళ్ళ కడ్డుకుని బహుదానందపడుతున్నారు. వారి కళ్ళల్లో ఆనంద బాచ్చులు చూడగలుగుతున్నారు. గతకాలపు దొడ్డు బియ్యాన్ని కసీనం పవువులు తీసేందుకు కూడా పనికిరాదని ప్రజలు తీరస్కరించిన సందర్భాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇప్పుడైతే అలాంటి పరిస్థితి లేదు. సన్నబియ్యం తన చేతికండగానే పాయిన పరమాన్నాలు వండుకున్న సందర్భాన్ని ఆయా కటుంబాలు ఎంతో ఆనందంగా స్టీకరిస్తున్నాయి. ఈసారైనా తాము సన్న బియ్యం తినగలుగుతున్నామని ఆనందాన్ని వ్యక్తం చేసున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఇకముందు కూడా ఇందే విధంగా సాగాలని వాయి కోరుకుంటున్నారు. ఈ పథకం కింద రాష్ట్రవ్యాప్తంగా దాదాపు 85శాతం పటుంబాలకు సన్న బియ్యం అందుతాయి. అంటే 3.10కోట్లు మంది లభ్యారులకు చేరుతాయి. గతంలో రూ. 10, 665కోట్లు వెచ్చించినా దొడ్డు బియ్యమే గతి. చివరకు కేళ్ళ పొరాలకు,

రు తప్ప మీకు శాంతిని ఎవరూ
ప్రసాదించలేదు. సిద్ధాంతాలు
పోలనలో విజయాన్ని
ఏధించినప్పుడే మీకు మానసిక
ప్రాణికి దిగ్కుల్లి

మన శక్తియు క్షుల్చి మానవ
కళ్యాణానికి వినియోగించాలి.
కానీ వినాశనానికి కాదు.

వ్రజావంకుడు

ಅರ್ಥನಾಮ್ ಸ್ವಿಭಂದಿನಿ ನಿಯಮಿಂಚಾವಿ

-దండంరాజు రాంచందర్ రావు), పాత బీయినప్పల్లి

పొమూయల్ సాగును పెంచాలి

పూర్వాలు కొనును ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున వ్యవసాయ రూ నూడ్రా ఉపాగి ఈశ్వరీ నూడ్రా కేపుడుతోల్గారి గీతిపులు

-�ారత అవినాష్, జనగామ

భార్త జర్మనీలు ఎంచోల
ఆప్టిమిస్టులు తర్వాత నేపట్ శిఱ్యాల పట్టు

ప్రశ్నల అత్మమాగి తుల్యమైన వంచిన బ్యాయ్లుగా ఎట్లు దుర్దలు తుల్యమైన వార్తలు నిత్యం పుత్రుల్లో వస్తున్నాయి. కేసులు మామొదు చేస్తున్నాయి. అయితే అందువలన అక్కమ ప్రశ్నలింపు ఆగే పరిస్థితిలేదు. అలాగే పట్టుబడిన బియ్యం ప్రశ్నలింపు ఆగే పరిస్థితిలేదు.

- ఈడునూల వెంకట్టురు, వరంగల్ జిల్లా

నానాటికీ తీసికట్టగా మానవ సంబంధాలు

మానవ సంబంధాలు నానాటికీ తీసికట్టగా మారుతున్నాయి. సంసార బంధాలు కూడా భద్రుం తప్పుతున్నాయి. భార్య భద్రులు వివహాతర కారణాలవల్ల ఒకరిని పాతమార్గదం, అలాగే ఆస్తిత్వాదాలతో వ్యక్తులకు పాల్చడడం, ఈలూతంతర మరణాలు, అసైతిక సంబంధాలను అరికిపోవడం, వ్యాపారికి భారీ బిలిమానాలు విధించాలి.

- ఎన్.గోపికంఠ్ ప్రాదరాబాద్

- జి.రామకృష్ణ, పిలారు జిల్లా

ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ వీషిపొత్తుక రచనలు పంచగోరు రచనలు మాక పంచే వ్యాపాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పుస్తకం సరైన విధానం కాదు. సహకరిస్తారని ఆశిస్తాం. -ఎడిటర్

విశ్వవిద్యాలయాలను కాపాడుకోవాలి

విశ్వవిద్యాలయాలు విద్య కెంట్రాలుగా మాత్రమే కాదు అని ప్రకృతి వస్తులు, పర్యావరణ పరిరక్షణ కెంట్రాలుగా ప్రభుత్వాలు గుర్తించాలి. 400 ఎకరాల భూమికి సంబంధించిన వివాదాన్ని స్పష్టించింది విశ్వవిద్యాలయం కాదు, విద్యార్థులు కాదు అలాగే పర్యావరణాన్ని ర్జుంచేచింగా అభివృద్ధి జరాలని రాశుంగ గాంధి అలాచేసు కాబట్టి అందరకీ అమాద యోగ్యమైన పరిపూర్వాన్ని సూచించపటసిన బాధ్యత కూడా రాఘవ ప్రభుత్వాన్నిందే. క్రైష్ణు విద్యాసంస్థలకు దీఱుగా ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాలను తీవ్రిద్దిల్లి బట్టెట్ నిధులను కేటాయించి క్రమం తప్పకుండా బోధనా సిఖ్యాందిని నియమించి హోలిక వస్తులను కల్పించి విద్య ప్రమాణాలను పెంచి విశ్వవిద్యాలయాలను కావాడాల్చిన బాధ్యత ప్రభుత్వాల పైనే ఉన్నది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వాలు అలాచేసు చేసి ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాలను కావాడుతాయని ఆశించాం.

వి ల
వం ఉద
బోధనల
ఆవిష్కర
వేదికలు
కొత్త ని
పస్సని క్ర
భారత |
మాట్లాడ

విద్యా వ్యవస్థలో విశ్వవిద్యాలుకు ఒక ప్రత్యేక గౌరవం ఉంది. విజున్ కర్మాగారాలుగా జోధనలో పరిశోధనలో నూతన ఆవిష్కరణలకి విశ్వవిద్యాలుకు వేడికలుగా నిలబడ్డాయి. ఇటీవల కొత్త నలండ విశ్వవిద్యాలలు క్యాంపస్‌ను ప్రెరంభిస్తున్న సందర్భంగా భారత ప్రధానమంతి నరేంద్ర మోదీ మాట్లాడుతూ విశ్వవిద్యాలయంలో ఒక గౌరవం, విలువ, అధ్యయనమని చెప్పారంటే ఏద్యా వ్యవస్థలో విశ్వవిద్యాలయాలికి ఎంత ప్రాధాన్యత ఉండో అర్థమవుతుంది. విజున్‌ను విశ్వవ్యాప్తం చేసే విశ్వవిద్యాలయాలను కాపాడుకోవటం ఒక సామాజిక బాధ్యతగానే చూడాలి. ఒకనాడు అధ్యయాలు స్ఫురించిన విశ్వవిద్యాలయాలు ప్రభత్వాల అలనట్టం వలన నేడు తమ పూర్వ వైభవాన్ని కోల్పోతున్నాయి. 2024 నేపసల్ ఇన్స్టిట్యూషన్సల ర్యాంకింగ్ ఫ్రైమ్ వర్క్ (ఎన్సిఅర్ఎఫ్) జాబీశాల్ మొదటి పద స్థానాలలో దేశంలో ఏ ఒక్క విశ్వవిద్యాలయం స్థానం డిగ్రీమంక్స్‌లేకపోయిందంటే విశ్వవిద్యాలయాలు ప్రమాణాలు ఏస్ట్రోలీ పడిపోతున్నాయి. ఆర్థం చేసుకోవచ్చు. ఎన్సి ఆర్ఎఫ్ ర్యాంకింగ్‌లో మొదటి వంద ర్యాంకులలో తెలంగాణ రాష్ట్రం నుండి ప్రాదర్శాద్ సెంట్రల్ యూనివెర్సిటీ (హైస్ సియు) 28వ ర్యాంక్ ఉస్ట్రోనియా విశ్వవిద్యాలయం 43వ ర్యాంకును డిగ్రీమంక్స్‌లున్నాయి. గత కొత్తకలాంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రభత్వం నుండి విశ్వవిద్యాలయాలకు సహాకారం దక్క పోటం వలన విశ్వవిద్యాలయాలకు తమ పూర్వ వైభవాన్ని కోల్పోతున్నాయనే చెప్పాలి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని వివిధ విశ్వవిద్యాలయాలకు ప్రభత్వం కేటాయించిన భాషములు అన్యాక్రాంతం అవుతున్నాయనే ఆలోపణలు, విశ్వవిద్యాలయాలకు చెందిన భాషములను ప్రభత్వాలు ఇతరత్రా అవసరాలకు వినియోగించటంలో అభ్యర్థుతరాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. నిమ్మకం నీరువ్తినట్టుగా వ్యవహరిస్తున్నాయనే ఆలోపణలు వస్తున్నాయి. కంచ గణిఖాలిలోని 400 ఎకరాల భాషి ప్రాదర్శాద్ సెంట్రల్ యూనివెర్సి

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

జలకాలుష్టంతో మానవాళికి ముహ్య

వ్యాధిలు పూర్వముగా వ్యక్తిగతమైనదని. అవి పరద నియంత్రణ, వాతావరణ మార్పు, జీవ శైఖిధ్యా నికి కూడా సహాయపడతాయి. కానీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నదులు ప్రమాదంలో ఉన్నాయి. వాతావరణమార్పు, భాద్య తారపొత ఆధిప్రాప్తి ప్రాజెక్టుల వల్ల అవి మరింతగా విచ్ఛిన్నాయి, కలుషితమవుతూ బలహీనపడుతున్నాయి. నదులు ప్రమాదంలో ఉన్నప్పుడు, మన సమితి భవిష్యత్తు కూడా అంతే ప్రమాదంలో ఉంది. అరోగ్యకరమైన సదులు, పరిశుభ్రమన నీటిని పొందడం మనదిరినీ కలిపే ప్రాథమిక మానవ హక్కులు. మంచినీటి జాతులు 1970నుండి 83 సాతం క్లీష్ట ఇతను చూశాయి. ఇది భూసంబంధమైన లేదా సముద్ర వాతావరణాలలో అనుభవించిన క్లీష్టత రేటు కంటే రెండింతలు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా నదుల క్లీష్టత, కాలుష్యం ఒక ముఖ్యమైన పూర్వమార్పు. ఇది ప్రధానంగా పారిర్థామికవ్యాధాలు, శుద్ధిచేయని మురుగునీరు, వ్యవసాయ ప్రవాహం, ఘోస్టిక్ వ్యాధాలు, పట్టణికరణ, అటవీ నిర్మాణం, తగిన నీటిదిపోత పెరిగినికేత, వాతావరణ మార్పు మొదలైన కారణాల వల్ల సంభవిస్తుంది. గంగా, యమునా సించరమ్, యాగ్ని మతం జారియాచులో నది వంటి ప్రధాన నదులు ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యంత కలుషితమైన విగా పరిగణించబడుతున్నాయి. ఇవి తరచుగా కలుషితమైన నీటి వదురుల కారణంగా జీవవైధ్యం కోల్పోవడం, నీటి ద్వారా సంక్రమించే వ్యాధులు, పర్యావరణ అంతరాయం, జలచైపులు మానవ అరోగ్యంపై ప్రభావం చూపుతాయి.

భారీ దిగువుతులతో నష్టాల్స్ కోకో రైతులు

50 ప్రధానీలో 75 వేల ఎకరాలలో కోకో తోటల సాగు ఉంది. ఏలారుజిల్లాతో పాటు తూర్పుగోదావరి, వశిష్ఠ గోదావరి, కోనేము, కాకినాడ, అనకాపల్లి, విజయనగరం, శ్రీకృష్ణరామ జిల్లాల్లో కొబ్బరి, ఆయల పామ్ తోటల్లో కోకో అంతర పంటగా ఉంది. ప్రపంచ కోకో ఉత్పత్తిలో మన దేశం ప్రపంచంలో 20దేశాల్లో 20వ స్థానంలో ఉంది. మన దేశ అపసరాలకు తగిన విధంగా ఇక్కడ ఉత్పత్తి లేదు. 80 శాతం కోకోను ఇతర దేశాల నుండి మన దేశం దిగువుతీ చేసుకుంటున్నది. ప్రపంచ కోకో ఉత్పత్తిలో 70శాతం ఘనా, ఘవరీ కోస్ట్, సైసీరియా, కామెమాన్ పంటి వశిష్ఠ ఆఫీకా దేశాలచే. ఘనా, ఇండోనెసియా దేశాల సుండి మనం అత్య ధికంగా కోకోను దిగువుతీ చేసుకుంటున్నాం. కోకోను చాక్సెట్లు, కేకులు, వివిధ ఆహార పదార్థాల తయారీలో ఉపయోగించబడుతున్నాయి. ఇటీల వరువులు, ఘనా మందులు ధరలు, కూలీ ఖర్చులు పెరిగాయి. కోకో గింజలు ధర పెరిగిన తర్వాత కౌలురెట్లు పెరిగాయి. ప్రస్తుతం ఎకరా కోకో తోటలకు రూ. 1లక్ష నుండి రూ. 1లక్ష 50వేల వరకు కౌలు ఉంది. ఎకరాకు ఎరువులు, ఘనా మందులు, కూలీఖర్చులు రూ. 60వేల వరకు ఖర్చు అవుతున్నాయి. ప్రస్తుతం కౌలు రైతులు దిక్కుతోచసి శ్రీతిలో అల్లాడుతున్నా రు. అప్పుల ఊబిలో కూరుకపోతున్నాయి. కంపెనీలు సింది కేటగొ ఘారి రైతులను అన్ని రకాలుగా ఇఱ్పండులకు గురి చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం తగినంతగా జోక్కుం చేసుకోవాలే కోకో రైతులు తీపుసుండోఘాలో కాబుకపోతారు. కోకో గింజలను అంతర్జా తీయ మార్కెట్ ప్రకారం కంపెనీలు రైతుకు తగిన ధర ఇవ్వడంలేదు. కాబట్టి వ్యత్యాసపు ధరప్రభుత్వం చెల్లించే

గిస్తున్నారు. మనం అత్యత్తి చేసిన కోడో గింజలను కంపెనీలు కొనుగోలు చేస్తున్నాయి. మన రాళ్ళంలో మొండలీజ్ (క్రౌడ్ఫురీ) ప్రధాన కొనుగోలు కంపెనీగాంంది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ ప్రకారం దర ఇస్తున్నామని కంపెనీలు చెబుతున్నాయి. గత సంవత్సరం కంపెనీలు పోటీపడి అంతర్జాతీయ మార్కెట్ ధరకు అనుగుణంగా కిలో గింజలను రూ.1040/ వరకు కొనుగోలు చేశారు. గత సంవత్సరం దైతుకు కిలో కోకో గింజలకు సరాసరి ధర రూ.749లు వచ్చింది. రాళ్ళంలో 1992 నుండి కోకోతోటుల సాగు ఉన్నా ఈవిధంగా ధర వచ్చిన సందర్భాలు లేవు. ఎన్నో కష్టపడ్డాలకు గురై దైతులు

నుండి రూ.240 లకు కొనుగోలు చేస్తున్నారు. అయితే ఈ

విధంగా దైతును అదుకునే విధంగాచర్యలు చేపట్టాలి. మన దేశ అవసరాలకు లక్షా20వేల టస్సులు అవసరం కాగాజక్కడ దేశియంగా ఉత్పత్తి ఇరుగుతున్నది 35 వేల టస్సులు మాత్రమే. మిగిలిన కోకోను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. కోకో గింజల కంటే కోకో పొడి, బట్టర్ రూపంలో అత్యధికంగా దిగుమతులు ఇరుగుతున్నాయి. కంపెనీలు తమకు కావలసిన కోకోను ఇతర దేశాల నుండి దిగుమతి చేసుకుని జక్కడ కోకో దైతులను ఇచ్చాడులు గదిచేస్తున్నాయి. ఎగుమతులు దిగుమతులు విధానంవలన కోకో దైతులు నష్టపోతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం శైఖం నుండి తగిన జోక్కుం లేదు. విదేశి

కోక్ గింజలు ఉత్సుకీ చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం కంపెనీ లు సిండికేటగా మారి అంతర్జాతీయ ధర జప్పడం లేదు. ప్రైగా అన్ సీజన్ (పర్సాకలపు) గింజలు కొనుగోలు చేయడం లేదు. సీజన్ కోక్ గింజలు ధర రోజురోజుకి తగించి వేస్తున్నారు. కంపెనీలు ఆడిండే ఆట పాడిండే పాటగా ఉంది. మార్చి 6న ఎలారు కలెక్టర్స్ ముందు వందలాది మంది కోక్ దైతులు మహాధర్మా నిర్వహించారు. గుంటూరులోని ఉద్యానవాహి కమిషనర్ కాల్యాలయం వద్ద ధర్మా నిర్వహించి వినతి పత్రాలు అందజేసారు. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ ప్రకారం ధర ఇచ్చి కోక్ గింజలు కొనుగోలు చేయాలని, పాత గింజలు వెంటనే కొనాలని, కంపెనీలు దైతులను పెడుతున్న ఇబ్బందులను తదితర సమస్యలను తళ్ళబం పరిష్కరించాలని కోక్ దైతులు కోరినా కంపెనీలు కనీసంగా పట్టించుకోలేదు. కోక్ దైతులు సంఘటితంగా లేకపోవడం వలన కంపెనీలు సిండికేటగా మారిఇబ్బంటి పెడుతున్నాయి. కంపెనీలు దైతులను ఇబ్బందులు పెట్టే ధోరణితోనే ఉన్నాయి. పాత గింజలు కొనుగోలుపై కంపెనీలు సుష్టుత జప్పడం లేదు.

